

Amnistie fiscală. Vâlcov, sintagma care atrage atenția. Coșea: Este ultima noastră șar

mircea.cosea / 26 iul 2018 / 16:36

Descriere foto: Economie

Profesorul universitar Mircea Coșea, doctor în Științe Economice, într-o analiză pentru DC News, a vorbit despre economia românești pornind de la faptul că Darius Vâlcov, consilier de stat, a anunțat intenția guvernului de a introduce o amnistie fiscală.

Este necesară restartarea economiei?

analiză de Mircea Coșea

Domnul Darius Vâlcov, consilier de stat al doamnei prim ministru a anunțat într-un interviu la un post de televiziune guvernului de a introduce o amnistie fiscală. Nu voi aborda problematica unei astfel de amnistii, deși importantă și deoarece în momentul de față, pentru mine mult mai interesant a fost modul în care domnul consilier de stat a justificat introducerea amnistiei.

Acesta a spus că: "Amnistia fiscală este prevăzută în programul de guvernare, în sensul în care se vorbește în capitolul despre restartarea mediului de afaceri".

Pentru mine, cheia acestei explicații este sintagma: "restartarea mediului de afaceri". Dacă ținem seama de faptul că economia de piață, mediul de afaceri poate fi înțeles într-un sens mai larg, adică ansamblul activităților cu caracter economic se poate spune: restartarea economiei.

De ce dau atâta importanță acestei sintagme? Pentru că, din punctul meu de vedere, singura șansă pe care România o are să se dezvolte sănătos și de a reduce substanțial și rapid decalajele care o mai despart de lumea modernă și civilizată este o politică economică de tipul " punct și de la capăt", ceea ce ar putea fi și " restartarea economiei".

Continuarea parcursului economic actual conduce la un blocaj iminent, este un drum orientat spre consolidarea pe teritoriul poziției României de țară subdezvoltată raportat la parametrii dezvoltării la nivelul Uniunii Europene.

Desigur, s-ar putea spune: de ce să restartăm atâta timp cât economia crește și are rezultate bune? Întrebarea s-ar putea pune și dacă cei care ar pune o astfel de întrebare abordează o viziune exclusiv cantitativă și pe termen scurt, adică dacă s-ar putea nota doar de creșterile nominale ale PIB-ului de la an la an, ale producțiilor industriale și agricole, de creșterea veniturilor sau de volumul și calitatea consumului.

Evident, România a progresat și progresa și, în pofida criticilor politicianiste, statisticile atestă ridicarea standardului de viață al populației.

Este foarte probabil ca peste cinci sau zece ani, românii vor trăi mai bine decât acum, vor consuma mai mult și se vor servi mai bine.

Nimeni nu poate contesta această predicție bazată pe logica mecanismului globalizării. Aceasta, chiar dacă este criticată, cert de antrenare/contaminare care transferă direct și indirect fluxurile de progres și dezvoltare pe întreaga arie globală. Incontestabil, și România va fi beneficiară a acestor fluxuri.

Problema este însă cu totul alta.

Este aceea a faptului că oricât de mult și bine ar crește actuala economie românească și, în consecință, nivelul de trai decalajele dintre România și marea majoritate a țărilor europene se vor menține, condamându-ne la ocuparea unui loc inferior în ierarhia economiei europene, caracterizat printr-un grad înalt și periculos de dependență față de evoluțiile piețelor țărilor aflate în centrul de forță al Uniunii Europene.

Explicația acestei situații rezidă în tipul și modul de funcționare a structurii economiei românești. Actuala structură românească ne situează pe ultimul cerc concentric al integrării europene dacă se consideră centrul acestuia nucleul occidental.

Această structură s-a realizat prin influențe exclusiv externe, prin pătrunderea haotică a capitalului străin pe calea de urmărire a faptului că nu a existat o strategie națională pe termen lung menită să definească prioritățile structurale pe factorii naționali de avantaj comparativ. Economia românească a fost transformată într-un subcontractor specializat în produse de schimb, subansambluri și produse de lohn pentru piețele occidentale.

Este o structură care a transformat economia românească într-o piață dependentă de import. Ca urmare a incapacității organizării unui sistem modern de exploatare agricolă și a valorificării resurselor agricole proprii, consumul primar agricol și alimente este provenit în proporție de cca. 70% din import.

Structura actuală a condus la un proces de involuție a nivelului de dezvoltare industrial. Ca urmare a efectelor conjugate de strategie și a infuziei haotice de capital străin s-a accentuat caracterul de economie "manufacturieră de asamblare" și caracterul de economie "de inovare și cercetare".

România are un "rău" structural care determină majoritatea dificultăților și neajunsurilor pe care le avem. Acest rău structural este explicat simplist prin lipsa cronică de resurse financiare.

Altfel spus, România suferă de o decapitalizare structurală datorită faptului că are o structură a economiei neadaptată la actuala care produce valoare adăugată sub media europeană. Mai grav este faptul că în cea mai mare parte această valoare adăugată este capitalizată în exterior, fie prin transferul profiturilor, fie prin tezurizare în exterior a unor sume ilicite.

În acest moment al evoluției prin schimbare a modelului global al dezvoltării, structura economiei noastre devine neadecvată unei dezvoltări sănătoase.

Chiar dacă în România se acordă prea puțină atenție acestor schimbări, ele sunt studiate intens în alte țări deoarece se știe că multe din consecințele lor vor conduce la reșezarea și reorientarea modelului global de dezvoltare. Schimbările prelungite sunt grupate în trei categorii: schimbarea extrem de rapidă a mediului (cu accent pe topirea calotei polare); schimbările tehnologice și internaționale a muncii prin trecerea la etapa 4.0 a revoluției industriale (a patra revoluție industrială); deteriorarea pieței globale ca urmare a creșterii tendințelor protecționiste. Desigur, schimbările climatice sunt importante dar cele din prima categorie sunt de o importanță vitală. Diviziunea muncii pe 4.0 ne produce daune importante deoarece noi suntem încă în etapa de dezvoltare manufacturieră ceea ce ne cantonează în zonă periferică a structurii economice caracterizată prin crearea de valoare adăugată și pierderea de valoare iar modificările de pe piața globală ne impun restricții la export agravând și mai mult situația deficitară a contului curent.

Problema decalajului de dezvoltare dintre România și alte state din UE trebuie pusă și în contextul condițiilor pe care România le are în ceea ce privește apartenența României la UE.

Uniunea Europeană funcționează pe principiile unui model economic integrator.

Modelul economic integrator funcționează, la rândul său, printr-un mecanism ce l-am putea numi "de echilibrare prin compensare" adică un sistem de compensare a gradului de valorificare a capitalului prin diferențele de condiții de valorificare de la o țară membră la alta.

Trebuie spus un adevăr greu de recunoscut, acela că Uniunea Europeană funcționează prin menținerea unor decalaje între țările membre. Uniformizarea sau omogenizarea nivelurilor de dezvoltare ar face imposibilă valorificarea capitalului românesc în competiția necesară contrabalansării concurenței altor actori economici globali ca SUA sau BRICS.

Concluzia: UE (prin interesul nucleului ei de forță) are nevoie funcțională de țări membre cu un nivel de dezvoltare puțin peste media europeană. România nu numai că a fost acceptată din acest motiv, dar există în continuare interesul la un grad de decalaj apt de a asigura condiții mai bune de valorificare a capitalului românesc prin avantajele de costuri de muncă mai ieftine, a unei legislații mai puțin ferme și clare ca și a unui grad inferior de competitivitate. Delocalizarea și pierderea de capitaluri ca și opoziția diplomatică și instituțională europeană față de creșterea salariului minim în România sunt aspecte care trebuie luate în considerare în acest sens.

Este cazul să privim mai pragmatic relația cu UE în sensul eliminării tendinței de idilizare. UE este încă expresia unității naționale ale membrilor săi chiar dacă apar voalat prin intermediul unor firme sau companii. Sunt prioritare relațiile cu țările de "întrajutorare prietenească".

Trebuie să devenim mai atenți cu interesul nostru imediat și de perspectivă în condițiile în care "reconstrucția" UE de este tot mai mult marcată de voința și interesele noului tandem franco-german.

Desigur, o reducere a decalajului dintre membri este necesară, dar o apropiere sensibilă a nivelurilor de dezvoltare doar prin mari schimbări instituționale și de abordare politică (renunțarea la conceptul Europei cu mai multe viteze, și politiciii bugetare etc) pe care actualmente nu le putem constata.

Mai este un aspect nefast al structurii economice românești: natura proprietății acesteia.

Ultimii ani au marcat declanșarea unui atac puternic împotriva elementelor de capital românesc ale structurii economice. Acesta a fost dat de către două elemente de forță : ANAF și DNA care prin blocarea intempestivă și arbitrară a conturilor zecii întreprinderi mici și mijlocii sau prin abuzurile unor anchete ale procurorilor au distrus o bună parte a capitalului românesc.

Aceste pierderi de substanță națională trebuie rapid reparate prin măsuri ce pot fi incluse într-o eventuală politică de economie.

În cele de mai sus am încercat să demonstrăm de ce avem nevoie de o restartare a economiei. Suntem într-o evoluție a cadrului economic global în care dacă nu trecem urgent la regândirea politicii economice cu accent pe restructurarea industrială și prelucrarea superioară a resurselor interne ne vom consolida în poziția de subdezvoltare în contextul (comparabilitate) european.

Restartarea ar fi o nouă viziune asupra strategiei de dezvoltare a României care ar avea ca obiect central transformarea noastră de avantaj comparativ în factori de avantaj competitiv. O astfel de viziune nu ne-ar mai mulțumi dacă am avea o creștere economică în condițiile în care structura inadecvată a economiei va diminua efectul creșterii asupra nivelului de viață și incapacitatea acoperirii sporului de cerere prin sporul ofertei din producția românească, dezechilibrând balanța comerțului. Nu ne mulțumim că avem o creștere a producției de cereale dacă le exportăm și importăm cocă congelată pentru pâine. Nu ne mulțumim nici dacă vom avea o creștere importantă de locuri de muncă dacă acestea vor fi urmare a construcției în România a unor fabrici de cabluri sau șuruburi pentru marile mărci de automobile din occident.

Trebuie făcut pasul de la dezvoltarea cantitativă de tip extensiv la dezvoltarea calitativă de tip intensiv. Din punctul nostru de vedere acest pas nu poate fi făcut decât prin restartare. Presupune curaj și determinare politică, dar este ultima noastră șansă să depășim condiția de ultima sau penultima economie în ierarhia europeană.

Nota redacției - titlul și leadul aparțin DC News.